ख्ँ कुःचिंजं लिंजं

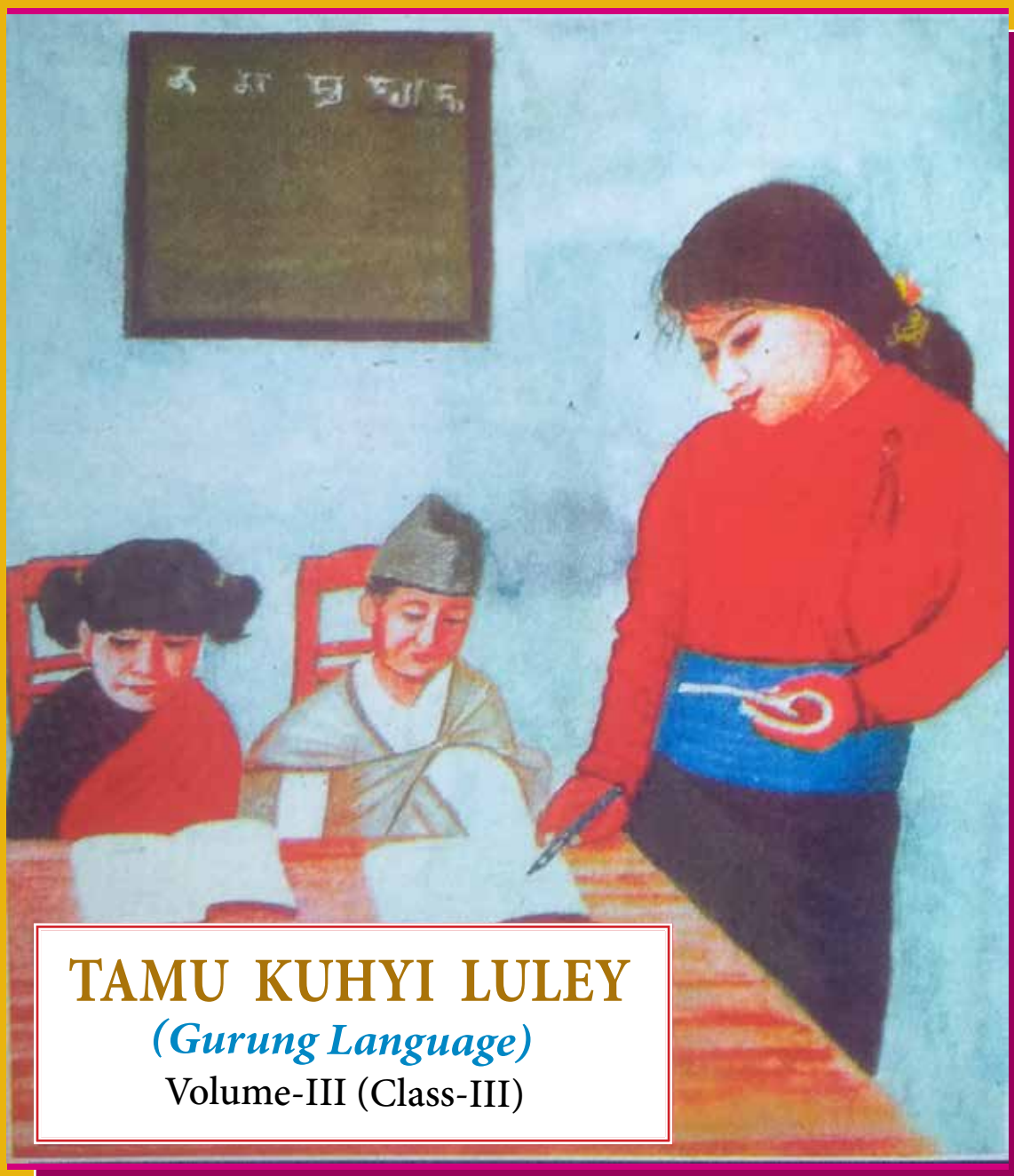

TAMU KUHYI LULEY

(Gurung Language)

Volume-III (Class-III)

ཏཱ་མུ་ཁུ་ཧྱཱ་ལུ་ལེ

TAMU KUHYI LULEY

(Gurung Language)

Volume - III(Class-III)

Prepared By
Megraj Gurung 'Kon'
Padma Gurung

Published By:
Human resource Development Department,
Government of Sikkim, Gangtok.

TAMU KUHYI LULEY
Volume III

Prepared By :
Human Resource Development Department
Government of Sikkim, Gangtok

First Edition - 2003
Second Edition - 2005
Copy Right - 'kon'

Reprint - 2013

Published on behalf of the **Human Resource Development Department,** Government of Sikkim and
Printed by **Jana Pakshyan Prakashan-7,** Super Market, Gangtok, at
Systematic Designer and Printer Pvt.Ltd. Siliguri.

भुमिका

वर्तमान राज्य सरकारको दिशा निदैशनमा सिक्किम राज्यका विभिन्न भाषा-भाषीले समान अधिकार र अवसर पाएका छन् । यस्तो सुनौलो अवसर नचुकाई यसको सदुपयो गर्न सक्नु सम्बन्धित सबै जाति समुदायको ठुलो जिम्मेवारी हो । सन् १९९५ मा सिक्किममा राज्य स्तरीय मान्यता पाएका भाषा-भाषीले आज सरकारी तौरमै पाठशालाहरुमा अध्ययन-अध्यापनको अवसर पाईरहेका छन् । यस क्षेत्रमा लागेका हस्तीहरको निःस्वार्थ भावनाको कदर पनि गर्नै पर्दछ ।

प्रस्तुत पुस्तक श्री मेघराज गरुङ 'कोन' द्धारा कक्षा ३ का विद्यार्थी नानीहरुको निम्ति तयार पारिएको हो । यसमा प्रायः अनुदित रचनाहरु समावेश छन् । यसर्थ, विद्यार्थीहरुको निम्ति ज्ञानवर्द्धक, उद्देश्यमुलक तथा उपयुक्त रचनाहरु नै पर्न गएका छन् ।

सिक्किममा गुरुङ (तमु) भाषाको पुनरुत्थान र विकास कार्यमा श्री मेघराज गुरुङको योगदान सराहणीय छ साथै आउँदा दिनहरुमा पनि जाति, भाषा एवं संस्कृति संरक्षणको क्षेत्रमा यस्तै लोकहितार्थ कामहरु उनीबाट भइरहोस् । यस दिशापट्टि लागे का उनका हात र कलम कहिल्यै नथाकुन् भन्ने कामना सहित प्रस्तुत पुस्तक विद्यार्थीहरु संमक्ष पेश गरिन्छ ।

के.बी. गुरुङ
सभापति
अखिल सिक्किम गुरुङ्ग (तमु) बौद्ध संघ

दिनाङ्कः १० अगस्त २००५
गान्तोक, सिक्किम ।

आफ्नो भनाई

प्रस्तुत पुस्तक "तमु क्ह्युई लुले" कक्षा ३ का बिद्यार्थीहरुको निम्ति तयार पारिएको हो । पुस्तकमा समावेशित सवै रचनाहरु विद्यार्थीहरुको निम्ति ज्ञानबर्द्धक औ उपयुक्त ठहरिनेछन् भन्ने ठाने को छु । सिक्किममा गुरुङ भाषाको स्रोत र साधनको कमी छ । यसर्थ, यस भाषाका शिक्षकहरुले अति नै परिश्रम औ मेहनत गर्नुपर्नेछ ।

पुसतकमा 'तलोक्ये' अन्तर्गत अध्यासहरु दिइएका छन् । त्यसबाहेक पनि शिक्षकहरुले आफ्नो पाराले अध्यासहरु दिएर पाठलाई अझ प्रभावकारी बनाउन सक्नेछन् ।

अन्तमा, प्रस्तुत पुस्तकलाई यस रुप दिनका लागी मलाई विशेष सहयोग पुऱ्याबापत श्रीमती पद्मा तमु र टिना तमुप्रती आभार प्रकट गर्दछु ।

मेघराज गुरुङ 'कोन'
सिक्किम विधान सभा सचिवालय

दिनाङ्क, : २५।०९।२००५
गान्तोक, सिक्किम ।

རྩོམ་རིས། (Contents)

	ཚན་རིག	ཤོག
1	ཁྱིམ་ཚང	1
2	མཆོ, ཟླ་ཟ་ཁ་ཟས	2
3	ཟས་ཀྱི་མཆོ	4
4	ཟས་ཀར་ གཡ	7
5	ཀོག་ཁྱིམ་ཚུལ་ཁ ལག	9
6	ཤེ ཐོར་ར	12
7	བཀྲ	16
8	ཆུ ཡཱུ ཏུ་ཚུད	20
9	ཟླ་ཟླ ཁ	22
10	ཐོག ཁ ཌ་ཁ་ཟླ ལ་ཡ	25
11	ཁ་ཅ ཀ་ཁ	29
12	ཁྱ་ལ་ཆ་ལ ཀ་ཀ	31
13	ཤ་ལ་བ ཤ ཡ	34

ཆོས་ལུགས

ཀུ་ཏྲ་ཡ ! ཁྱོད
ངན་ཐམས་བདག
ཀུན་ཡ ཀུན་ནས
ཐོ་ཕུད་ཟད་ཡོ ||

ཆོས་ལུགས་ལས་ནི
རབ་ཏུ་རབ ||
ཡིན་ཤ་ཡིན་ཏེ
ཟློག་ལས ||

ཞར་ཞར་ཟ ||
ཀུན ཆོ་ལ ||
ཟ ཟས ཏེ ཞར་ཤ ར་ཐ
ཀུན ཟ་ཅ ||

སྒོམ, རྒྱུ་ཁ་ཁྱད

ཏཱཥ་ཡཱ་ཏ་ཡ་ཁ་ཏ་ཡ། ། ཧཱ་ཥ་ཡ་ཁ་ཏ་ཡ་ཁ་ཏ་ཡ། ། ཧ་ཥ

C) [illegible] :-

ক) [illegible] ..... [illegible] ||

কা) [illegible] ..... [illegible] ..... ||

১) [illegible] :-

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible],
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] ||

∪) [illegible] :-

ক) [illegible] ( )
কা) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ( )
ম) [illegible] [illegible] [illegible] ( )

∩) [illegible] :-

ক) [illegible] [illegible] [illegible] ?
কা) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ?
ম) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ?
মা) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ?

རྒྱ་ཅན་ཟླ

ཟླ་ཅན་ཟླ་ བཅུ་ཅ་ ཤ་ || ཟླ ཆར་ཚུ་ར་ ཁ་ལ || ཟླ་ཚ་ ཟླ་ར་ ཏ་ ཀོ་ལ || ཟླ་ཅན་ཟླ་ ཀ་ལ་ཚ་ ཀ་ར་ཚ་ ར་ء ལ་ཤ || ཟླ་ཅན་ཟླ་ ཟླ་ལ ལ་ཨ;ར ཏ་ ཁ་ལ || ཤ་ཏ་ཅ ལ་ཨ་ར་ར་ཏ ཟླ་ཅན་ཟླ་ ཟླ་ཤ ||

ཟླ་ཅན་ཟླ ཁ་ཚ་ར ཆ་ལ || ཆ་ཅ་ཏ ཁ་ཚ ལ་ཟླ་ར་ལ ཀ་ལ || ཟླ་ར་ ངམ་ཅ ར་ཟ ལ་ཨ:ལ || ཟ ར་ཟ་ཨ་ཚ ཟླ་ཅན་ཟླ་ء ཀ་ཟ ལ་ཟླ་ལ || ཀ་ཟ ཚ་ལ ཏ་ ཅ་ཟ་ཚ ར་ལ || ཟ ཏ་ ཏ ཀ་ཟ་ཟ་ཀ ཅ་ཏ ལ་ཟ་ལ ||

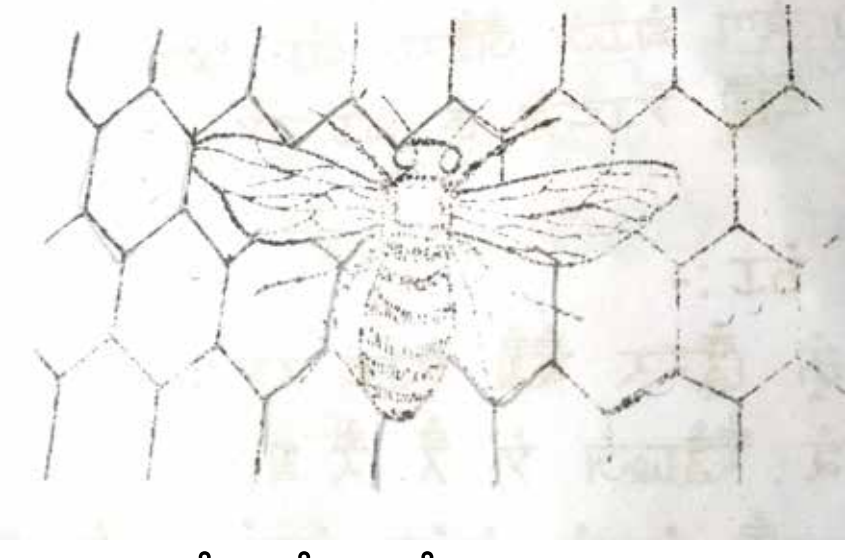

ཟླ་ཅན་ཟླ་ཅ ཁ་ཁ་ར ཟ ཅ་ཚ་ء ར་ཤ || ཟ ཏ ཀ ཆ ཏ ཀ || ཟ-ཅ་ཟླ ཆ་ཚ ཟླ་ཟ་ཅ ར་ཤ ར་ཤ || ཟ ཟ ཚ་ཟ་ར ཤ - ཅ་ཟ་ཅ་ཟླ,

སྐྱེ་ར་ རྒྱ་ཆེན་པོ་ ཐོ་ ཐོག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ ||

ཇི་ རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡི་ ཁྱེ་ ཁོ་བོ་ ལན་བཞི་པ་ || ཁ ལོ་ཁྱེ་ ར་རྒྱལ་ ཀྱི་ || ཁོ་ར་ ཁྱུ་ཆུ་ ཁྱུ་ཆུ་ ནི་ || རྒྱ་ཁྱེ་ ཐལ་ ཅིག་ ཐོ་རྒྱ་ཆེན་ ཏ་ ཇི་ རྒྱ་ཆེན་ ཐོ་ཁྱེ་ ཀྱི་ || ཁ་ཁྱེ་ ཏ་ ཡ་ء་ء ཅན་ || ཐོ་ء་ء ཏ་ ཡ་ء་ء ཅན་ || ཐོ་ء་ء ལ་ལ་ ཁ་ཁ ཀ་ || ཁ་ء ཁ་ཁ་ء ཀོ་ཁ ལ་ء་ء || ཁ་ء ཅན་ || ཐོ་ء ཏ ཡ་ء ཀ ||

ཀ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ||

ཀ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ཁ ||

ཀ ཁ ཁ ཁ ཁ ||

ཀ ཁ ||

ཀ ཁ ||

ཀ ཁ ||

ཀ ||

ཀ ||

ཀ

i) **ཡིན་ལས་ཁུངས་ :-**

རིན, ཤར་ཕྱོགས, རྒྱལ་ཡུལ, ཁྱོད་ཡིན ||

c) **ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ :-**

ཀ) ཐོག = ཐོག་, ཐོག ||

ཁ) ཨོ་ལ = ... ||

ག) ཏུ = ... ||

ང) **ཟླ་ཞ ཟླཔ :-**

ཀ) ཁྱེད་ཀྱི ཤས་ཅི་ཙམ་ཙམ་ཡོད ?

ཁ) ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱིམ་ར ཁང་ཁ ཆེས་ཤོ ཡོད ?

ག) ཏུ་ཁྱེད་ཀྱི ཤས་ཡོ ཅིག ?

གཱ) ཡ་ར ཐོ་ཁྱེད་ཀྱི ཤས་ཡོ ཐོ ?

ཆ) ཡིན་ཀྱི་ཁ ཁྱེད་ཀྱི་ར ཁ ཡོ ?

སྐད་ཡིག

ཁ་སྐད་ཅི, ཀོན་མཆོག་ཏུ་ཡོད
རྒྱུ་ཡིན་ལྟར་ཏུ་ཀོལ།
རིན་ཐང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི
ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན།།
ཀ, ཁ, ག, ཆ, ཀྱེ་ཨ་ཐ
ཏ, ཐ, ད ཡོད། ཡ་ཨ
ཁ་ཏོ་ཏ ཏ་ཐ་ཡ་ཡ
ཀ་ཏ ཐ་ཐ་ཐ ཕ་ཏ་ཐ།།
ཁ་ཏ ཐ་ཡ། ཐ་ཡ་ཡ་ཡ
ཏོ་ཏ ཡ་ཕ ཀ། ཐ།།
ཅ་ཡ་ཏ ཀ། ཡ ཏ་ལ
ཁ་ཏ ཀ་ཁ ཅ། ཐ
ཁ་ཏ ཡ་ཁ ཅ། ཐ
ཁ་ཏ ཡ་ཁ ཅ། ཐ
ཁ་ཏ ཡ

རོལཏཾ ཡིག

ཡིག = ཐིག་ལས། || ཀ�ད = ཀཱར་ལས་ཁོ ར་བཾཡིག ཡིག || ཀ̀ད = ཀ̀ར་ཐ། ||

ར་ཁ̀ད

i) ལས་ཀ ལ་ཐིགས :-

ཐིལ, ཅོར་ད, ལྷད, ཐོག, ཐིལ། ||

c) ཀ̀ད ཀཾ ཁ̀ར :-

ཀ) ཐིལར ཡིག་ཀཾ ཀ ར་ཡ ( )

ཁ) ཐིལར ཡིག་ཀཾ ཀད ར་ཡ ( )

ག) ཐིལར ར̀ར ཀ ར̀ ( )

ci) ཐལ ཏད :-

ཀ) ཐིལ ར̀ ར̀ ཀོ ར̀ ?

ཁ) ཡིག ཀ ཀ̀ ཁ̀ ?

ག) ཡིགས ར̀ ཅ̀ء ཀ ཁ̀ ?

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཆུ་ལས།

རང་ཡ་ཁ་ཏ་ཁ || ར་ཐུན་ཀ་ཤར་ཀྱི་ལ || ཁ་ཤར་ནས་ཐུན་ཀ (ཡ་ཐུན) || ཁ་ཏ་ཁ (ཡ་ཐུ) ཁ་ཏ || ར་ཆུ་ཡ་ཏ་ཀ་ལ ཀ་ལ || ཀ ཀ ཀ་ཡ་ར ར་ཀ ཐ || ཀ་ལ ཀ ཁ་ཐ || ཐ་ལ ཆ་ལ ཁ་ཤ || ར་ཏ ཆ་ཆ ཟ་ལ ར་ལ ར་ལ ||

ཆ་ཏ་ཀ ཀ་ཏ ཏ ཏ་ཆ ཟ ཀ ཀ || ར་ཏ་ལ ཆ ཏ ལ || ར ཁ ཤ ཀ ཐ || ར ཐ ཤ ཀ ཐ ཟ ཀ ཏ || ཤ ར ར ཐ ཤ ཀ ལ ||

ཏ ཏ ལ ཀ ལ || ཤ ར ཐ (ཡ ཐ) ཆ ཏ ཐ ཏ ར (ཡ ར) ཆ ཏ ཡ ར ལ ||

ཀོད་ལྷོར་ རེ ཏ་ རེས། ཀོད་ཀཱ་ལཱ་ ཨ། || རེ ཟླཱ་ར
ཀུན་ཏུ་ཡང ཀོ་ཨ || ཁ

ཁ་ཏོ ནམ་ ཀུ་ཀ ཁྱེ ཐུ་ཏ་ལས ཀ་ལ ཏ || ཀོ་ལཏ ཀོ ཀུ་ལ་ཡ || རེ་ར ཁ་ལ ལ་ཀ་ར་ར ལ་ལ ཏ་ལ་ཡ ཟ ར་ཟ ཁ་ཏ ནམ་ ཀུ་ཀ ཁ || ཀོ་ལ ཏ ཏ་ལ ཏ་ལ ཀ་ལ ཏ ནམ ཁ ཀ ཡ || ཟ ཏ ནམ ཁ ཁ ལ ཏ ཀ ཡ || ཟ ཏ ནམ ཁ ལ ལ ཏ ཀ ཡ || ཁ ར

རྩོལ་ཁྱེད།

༡) ཆོས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ :-

རིན་ཆེན།, ཐུགས་རྗེ།, ཆོས་ཡིན་ལ།, ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།, ཆོས་ཀྱི་ཁ་ཡིས་ ཀུན།, ཡོན་ཏན།, ཕན་བདེ།, རིན་ཐང་ ||

༢) ལོ་རྒྱུ་ལས་ཁུངས་ :-

ཆོ།, ཕགས་པ་ཡི།, ཏཱ་ར།, ཤེ, ཤེས་རབ་ ||

༣) ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་ལས་ཁུངས་ :-

ཀ) རིན ..... ཆོས་ཀྱི་ཡི ||

ཁ) རིན་ཡིན ..... ཐམས ..... ཡིན ||

ག) རིན ཤེས་རབ ..... ཆོ་ཡི ||

ང) ཐ ཏཾ་ཅེ རིན ཐོག ..... ཕན་ཡི ||

༤) ཐམས ཅད :-

ཀ) ཆེན ཡ ཡོ ཐ ?

ཁ) ཆེན ཆོས་ཐོ་ཅེ ཡ ཡོ ཤ ?

ག) ཆ ཁ ཀུན ཆེ ཆེ ཆ ?

ང) ཆོས་ཁམས་ཀ་ཡི་ཅེ ཀུན ཁ ཡོ ཡོ ཐ ?

རྟ་ལྷ་རར

ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་ || ཁམས་ཁ་ཐུག་ཙམ་ཞིག་ || ཆ་ཀློར་ཏེ ཁ་ཅིག་ ཡོད་ || ཁྱེ ཆུ་ཀློ ཁ་ཅིག ཡོད་ || ཆར་ཁ་ཐུག་ཚམ་ཞིག ཆུ་ཀློ ཁ་ཅིག ཡོད་ || ཆར་ ཁ་ཐུག་ལ་ཏ ཆོ་ཀ་ཏེ ཁམས་ཀ་ ཆ་ཙམ་ཁོ་ཐ ཆུ་ཀློ ཁ་ཅིག ཡོད་ || ཁ་ཅིག ཁ་ཐུ ཡོད || ཁ་ ཆ་ཙམ ཡ་ ཁ་ ཆ ||

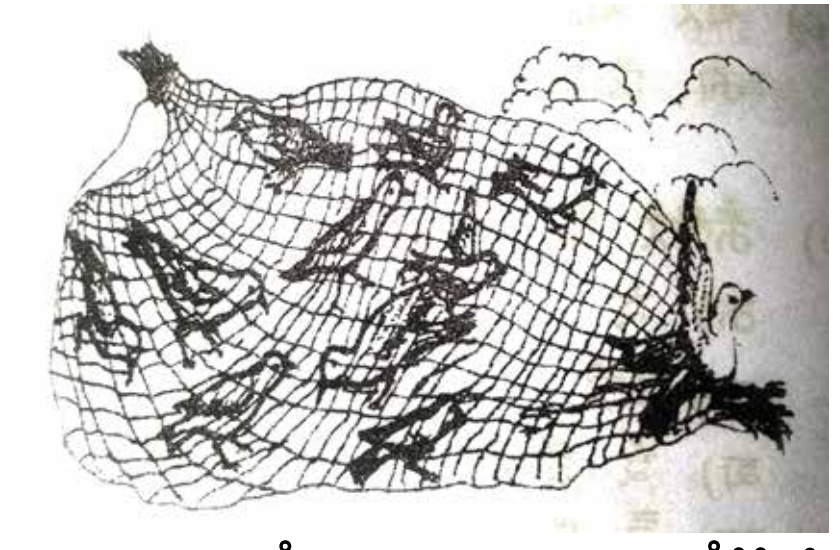

ཁ་ ཅ་ཡ ཁ་ཅ་ཁ ཁ་ཐ ཁ་ ཁ ||

ཁ ཅ ཁ ཆ ཁ ཁ ||

ཆ ཁ ཁ ||

ཁ ||

ཁ ||

མར ཁྱེ ཏེ་ཨོ་ ཀཱཏ || མཏ་ ཐུགས་ ཏེ་ཨོ་ ཁྲིཊ || མཁར ཏོག
ཀཱཏ ཨ་ཁ || ཤ་ཏ་ ཁ ཏ ? ཐུགས་ཏ་ ཕཏ
ཀཱཏ་ཏ ཁ ཏེ་ ཨ་ ཐ ཡ ཕ ||
ཤ ? ཐུགས་ཏ་ ཕཏ - ཏ ཏ ཏ ? ཐ ཏ - ཏ
ཐ ཏ - ཕ ཏ ཕ ཏ ཕ ||
ཤ ཏ ཏ ཕ ཁ ཐ ཏ ||
ཤ ཏ ཏ ཕ ||
ཤ ཏ ||

ཏ་ཆ ཨ

ཏ = ཁ ཁ ཀ || ཆ ཐ = ཀ ཆ ཆ ཐ ||
ཤ = ཁ ཁ ||
ཐ = ཐ ||
ཀ = ཐ ||
ཁ = ཐ ||

ཏ ཁ

ཀ) ཀ ཁ ཤ ཏ ཐ ||

ཀ) ཁ ཤ ||

ཀ) ཀ་ ཐཱ་ ཀ་ ཐ་ར་ཁ་ཀ་ཏེ ||
ཁ) ཡ་ར་ ཁོ་ཙེ་ཏ་ཀོ་ལ ཀ་ ར་ ཐ་ལ ཐ་ ཙ་ ཙེ་ཏ ||
ཁ) ཡ་ར་ཏ་ ཁ་ء་ཙ་ལ་ར ཁ་ ཁ་ཙ་ཏ་ཅ ||
ར) ཁ་ء ཡ་ཏ ཀ་ء ཁ ཁ་ء་ཏ ||

C) ཀ་ཀ་ལ ཙ་ཁ :-

ཁ་ཡ, ཁོ་ཙེ་ཏ་ཀོ་ལ, ཐ་ཏ་ཁ་ལ, ར་ཏ་ء, ཀ་ལ་ཏ་ཙ,
ء་ཐ་ཀ་ཡ་ཙ, ཏ་ཙ་ཐ་ར, ཏ་ཏ་ཙ, ཡ་ཏ ||

ɔ) ལ་ར ལ་ཐ་ཁ :-

ء, ཁ་ཙ, ཀ་ཏ, ཀ་ར, ཏ་ཡ ||

∪) ཀ་ཀ་ء ཙ་ء ལ་ཐ་ཁ :-

ཀ) ཀ་ལ ..... ཀ ..... ཡ་ཙ ||
ཀ) ཀ ..... ཡ་ء ..... ཀ་ར ཐ་ལ ཐ་ ཙ་ ཙ་ ||
ཁ) ..... ཁ་ཙ་ཏ་ཀ་ལ ཀ་ء ..... ཁ་ء
ཡ་ཏ ཀ ..... ཀ་ཡ ||

∩) སྒྲིག ཁྱད :-

ཀ) ཟླ་ཤ ཤེ ལས ལྟ ལྟཁ་ཅན ?

ཀཱ) ཐུན་ཐུ་ཤ ཤེ ཁམ ?

ཁ) ཨོ་ཁམ་ཀཱ་ཅ་ལ ཏ་ཤ ལས ཤེ ཏི་ཡ ?

དཀར

རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཡིན་ཏན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ། ཐོག་ཏུ་དཀར་པོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ལ། ། ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཡོད། ། ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ལ་ནི། ། ཐོག་ཏུ ཡོ-ངས་ཏུ་ཁྱབ་པ་ཡ། ། ཡིན་ལ་ཡང་ནི། ། རྒྱ་མཚོ་ཡི་ནང་ན་ཡོད། ། ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ལ། ། ཁ་ཤས་ཀྱི་ཁ་ལ། ། ཤར་ཤར། ། ཡོ་ལན་ཏན་ཏན། ། ཡ། ། ཁ་ལ། ། ཁ་ལ། ། ཁ་ལ

རྒྱོལ་ཁབ་ རལ་ || ཐུགས་ཀར་ ཆེ་ རྒྱལ་ པ་ ཁོར་ || ཆགས་ ཤེ་
ཐུབ་ ཡཱཾ || ཆ་ ཤེ་ ཁ་ ཡོངས་ཀ་ ཤེ-ཁོཏཱ་ཆེ, ཐུ་ཏཱ་ཆེ,
ཁོར་ཏཱ་ཆེ, ཚཱ་ཏ་ཆེ, ཚ་ལ, ཐུ་ར་ཏ ཚ་ལ ཏེ ཡཾ་ར་ཆེ ||

ཏེ ཅིས་ར་ ཤེ་ལ ཁ་ཁོ་ཏ ཁ་ཁ ཤ་ལ ཤ་ལ || ཐ་ཏ་ཡོངས་
ཏེ ཆོ་ཁ་ཁ་ཡོངས་ ཏེ ཁ ཁ་ལ ཤ་ལ, ཐ ཆར་ ཤེ་ལ ཤ་ཡ || ཤ
ལ་ ཐུ་ར་ ཁ་ཁ ཁ་ཏ ཁ་ཁ ཤ་ལ ཤ || ཤ ཤ ཁ ཤ ||

ཁ་ཁ ཤ་ཏ ཐ་ཚ ཤ་ཡ ཤ ? ཆ་ཡ་ཁ་ཡ ཤ ཤ ? ཏ་ཁ ཤ
ཤ་ཏ ཐ་ཚ ཤ་ཁ ཤ་ལ || ཤ ཤ ལ ཐ ཤ ཚ ཤ || ཤ
ཤ ཁ ཤ ཤ ཐ ཚ ཤ || ཁ ཤ ཐ ཚ ཤ || ཁ ཤ ཐ ||

ཤ ཤ ཁ ཤ

ཀ ཤ = ཀ ཀ ཡ ཁ || ཤ ཁ ཀ = ཏ ཤ ཤ ཐ ཁ ཐ ཁ ||
ཡ = ཏ ཆ ཡ ཤ ཤ ཁ ཤ ཤ ||
ཐ = ཏ ཤ ཤ ||
ཤ ཚ ཁ = ཏ ཀ ཀ, ཤ ཤ ཤ - ཤ ཤ ཁ ཤ ||

རྩོལ་ཁྱེད།

i) ཚིགས་ལས :-

ཁ་ཤས།, ཤོར་ཆུ་ཆེ།, ཐུར་ཁ།, ཁང་ཆ།, ཐེག་ཤས།, ཚུལ་ཤས།, ཁང་ར།, ཐུར་ར།, ཤེལ་ཆ།, ཤེད།

c) ལོངས་ལས :-

ཤེལ་ཆ།, ཏོ།, ཤོར་ཆུ་ཆེ།, ཁང་ཆ།, ར་ཚེ།

o) ཁོ་ཚོ་ཤེ ཚོ ལར་ཟློག :-

ཀ) ཟློ་ ཁང་ར་ ..... ཅར།

ཀཱ) ཤེལ་ཆ ཏོ ར་ཅེ་ ..... ཕྱིས།

ག) ཤེལ་ཚེ ར་ཚེ ..... ཡོད།

གཱ) ཁང་ཚོ ..... ཏ ལོད།

u) ཁོ་ཅེ་ར་ལ ཆ་ཚན :-

ཀ) ར་ལ = ར་ལ, ར་ལ།

ཀཱ) ཏ་ལ = ...,..... ||

ག) ཚིག = ...,..... ||

ঘা) ঘষ = ... ||

হ) ..... ড্ড্য, ... ||

ঘ) ..... কাঁ্য ||

∩) ঘাষ ঁচ :-

ক) কাঁচ ঠজঁ ঢ়কঁ ছ্ব্য ?

কা) ঢ়কঁর হঁঘ ঠ্ঞঁ ঠঁ্য ?

ঘ) ঢ়কঁ হঁঘ ঁচঃড্ড ঘ্রাঁষ ঁ্য ?

ঘা) ঢ়কঁঁ ঁঘ ঁ ঠঁ ঘ ?

ཀ་ཡིས་ཤེས

ཀ་ཡིས་ཤེས
ཁ་ཅོ་ཆོ ཕལ་ལ
ལག་ཏུ་ཁ་ལ ལངས་ཏེ
ར་ཁ་ལ ལག་ལ ||
ལག་ལ ཆ་ཅ ཐ་ཡ་ར
ཐ་ར་ཆ ཤེས
ཤ་ཆ ཆ ཅ ཅ
ཆ་ཏ ལ ལག་ལ ||
ལག་ལ ཆ་ཅ ཁ ཏ
ཐ་ར་ཆ ར ཤེས
ཀ་ཡིས ཤེས
ཁ་ཅ ཆ ལག་ལ ||

ར་ཚ་ཀ

i) ལ་ཤ ལ་ཏ་ཐ :-

ཡ, ཆ, ཤ, ཆ, ཁ ||

১) ཀུན་ཚེ་ཀུ་ ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་ ཆུབ :-

ཀ) མཁའ་ཚེ་ མ ཐིམ་ཀོར་བ་ ||

ཁ) མཇུ ལག་ལྟ་ ཀོན་ཏོ་ ཡིས་ ||

ཆ) ཀུ ཏ་ཚིགས་ ཡ་ཡི ཡ་ཚ ||

ཆ) ཡ་ཡི་ཇ ར་ཁ་ ལག་ལྟ་ ཐོབ་ ||

২) ཐབ ཅ :-

ཀ) ཡ་ཡི ཀོང་ཅ ཡ་ཚ ?

ཁ) ཡ་ཡི ཇ ཀོན་ཏོ་ ཡིས་ ?

ཆ) མཇུ ར་ཚ་ ཤ་ཚ ལག་ལྟ་ ཐོབ་ ?

ཆ) ལག་ལྟ་ ཐོབ་ཏོ་ མ ཇ ཚ་ཏ ?

ཇ) ཇ་ཆ་ ཁ་ཏ་ཏོ་ ཇ ཚ་ཡ ?

ཁ་ཕྱི་ཡིག

ཁ་ཕྱི་ཡིག ཁྲིམ་ཅན་ཁ་ལ་ || ཆགས་ཁྱིམ་པར་ཡ || ཕ་ཅར་ར་ཚོ་ཡ་ཅར || ཁ་ཕྱི་ཡིག ཅར་ར་ཅ་ར་ཏ ཅར་ལ || ཁྱོ ཁྱོ་ཕྱ་ལ་ཆ་ཅ || ཁྲིམ ཏཱ་ཚ་ཅ་ཅ || ཅ་ཏ་ཀ་ཡ ཀ || ཁ་ཕྱི་ཡིག ཀ་ཅ ཏ་ལ ཅ || ཅ་ཏ་ཀ ཁ ཀ || ཁ་ཕ ཁ ཀ || ཁ་ཕ ཁ ཀ || ཁ་ཕ ཁ ཀ || ཁ ཁ ཀ || ཁ ཁ ཀ || ཁ

། ཨད�ཁྱིས ལོག རལ || ལོག ཁྱིས་ར རྒྱ རལ || ཆོས ཁྱིས ཀར་ར རལ || ཆར ཁྱ ཀྱ་ལ ། རལ || ཀར། ཤ་ལ ཆུ་ཚོ ཁ་ ལ ཆར ཤ་ལ ། ཁ ཡ ཤ ཁ || ཆུ་ཚ ཁ་ལ ཁ ཆ་ཁ || ཀ་ཏ་ར, ཀ་ར, ལ, ཆ་ཆ ར ལ ཁ ལ ? ཆུ་ཚ ཁ ལ ཡ ། ལ-ཆ || ཆ ཁ ཀ ར ཀ || ཆ ཁ ལ ཆ ཁ ||

ར་ཆ ལ ཆ

ཁ ཨ ར ར = ཀ ། ར ར ། || ཨ ། ཀ ཁ = ཆ ཨ ར ཨ ཨ ལ ཁ ར ར || ཏ = ཆ ཁ ཀ ཨ ལ ར ལ ར || ཤ ཨ ཆ = ཤ ཁ ཁ || ཤ = ཨ ར ཨ ཆ ར || ཤ ཨ = ། ལ || ཀ ཆ ལ = ཀ ལ ར ཆ || ཀ ར ར = ར ཆ ཨ ར ལ ཨ, ཤ ཀ ཁ ། ||

ར ཁ ཤ

) ལ ར ལ ཆ :-

ལ, ཁ, ར ར ཆ, ཁ , ཆ ཆ ||

८) [illegible] :-

क) [illegible] ( )

का) [illegible] ( )

ग) [illegible] ( )

घा) [illegible] ( )

७) [illegible] :-

क) [illegible] ?

का) [illegible] ?

ग) [illegible] ?

घा) [illegible] ?

གླིང་ཏ་ཅིག་ཟློ་ལམ

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཁ་ཅན། ལམ་ཆེ་ཤས་ཀྱི་ཡོད། ཁ་ཅིག་ལ། ཁ་ཏ་ཅིག ཡོད། ཁ ཏ་ཅིག ཁ་ཏ་ཅ་ཡོད། ཅིའི ཁ་ཏ་ཅ ཡོད། ལམ་ཆེ ཅིག་ལ ཁ་ཏ ཡོད། ཁ་ཏ ཅ ཁ་ཏ་ཅ ཡོད། ཁ་ཏ ཅ ཁ་ཏ ཡོད། ཁ་ཏ ཅ ཁ་ཏ ཡོད། ཁ་ཏ ཅ ཁ ཡོད། ཁ ཏ ཅ ཁ ཡོད། ཁ ཏ ཅ ཁ ཡོད། ཁ

མཆོ ཡིན ཏེ་ར་ལ ཡིན || ལས་པ ཡིས་ཀྱང ཟློག་པ ཡིན || ཏཏ ཡིས་ལ་ཡ ཀྱེད ཀྱི ཡིན || ཡ ཀུན་ཁྱབ ཡིན || ཡ ཏ་ལ ཏེ ཀུན ཡིན || ཆོ ཀུན ཀུ་ཡ ཀུ་ཆ ཡ ཡ ཀྱི ཀྱེ ཀུ ཡིན || ཡིས-ལ་ས་ཀྱི ཏེ ལས་པ ཡ ཀྱི ཀྱེ ཀུ ཡིན || ལས་པ་ཆོ ཀྱི ཀུ ཁ་ཟ ཀ ཡིན ||

ཡིན ལ ལས་ཀ ཐ་ཟ ཀ || ཡ ཡ ཀ ཏ ཀ ཁ ཡ ཡ ཡ || ཡ ཀ ཡ ཡ ལ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ || ལ ཀ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ || ལ ཀ ཀ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ ཡ || ལ

རྟོགས་ཤེས

ཁྱོད་ནི = ཀུན་གཟིགས་པ་ཆེ ཐུགས་རྗེས་ཅན་ཏེ, ཤེས་རབ་ཀྱི ||
མཁའ་ལྟར་ཏེ = ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི ཁྱབ་བདག་ཏུ ||
རྒྱུ་ཆར་ལ = རང་རང་, རྒྱས || ཆུ་ཡི་ཁ || ཆུ་ཚ་ཡི་ཡན || ཆུ་ལས་ ཆུ་ལས་ཐུན || ཀུན་ལ = ཀུན་ཡན་ཏན་ལ ཕན་ལ || རབ་ཏུ་ཀྱེ]

༡) ཆོ་ཀར་ལས :-

མཁའ་ལྟར་ཏེ, ཤེས་རབ, ཆུ་ཡི་ཁ, ཐུན་རང་རྒྱ, ཀུན་ལ ||

༢) ལེན་ལ་ལན་ཐུན :-

མཁའ་ལྟར་ཏེ, ཚུ, ཀྱེ, རིན་ཆེ, ཕྱི་རྒྱ , ལྟར ||

༣) ཆོས་རྣམ་ཤེས ཡིན :-

ཀ) རབ = རཡ, རཡ་ཆ ||

ཀ) ཁ་ལ = ...,..... ||

ཁ) ཏ་ལ = ...,.....||

ᄂ) ཐལ་ཚད :-

ཀ) ལ་ཡ་ཁ ཤ་ས ཏ ཏ ཁ་ཡ་ཁ ?

ཀ) ལ་ཡ་ཁ་ཅ ཀ་ ར་ས་ཀ ཀ་ཁ ཏ་ཟ་ལ ལ་ཤ་ཅ ?

ཁ) ཟ་ཅ་ལ་ཀ ཁ་ཅ་ར ར་ས ར་ཡ ?

ཁ) ལ་ཡ་ཁ ར་ཕ་ཅ ར་ལ ཏ ཁ་ཁ་ར་ཡ ?

ཁྱེའུ ཚལ།

ཁ་ བོད་རང་ ཚལ་ལམ་ བཤད།
ཚལ་ཆ་ ཁ་ཆ་ ཡོད་ ཡོད།
ཡལ་ལམ་ བ་ ཅིག་ ཡོད།
བོད་ཀྱི་ ཆུ་ཀ་ ཤ་ ཆེ། ||
ཡོངས་ཡ་ ཡག་ ཤེས། ཡོད།
ཁྱེ། ཟླ་ཡོ། བོད་ཀྱི་ ཅིན་ལ། ལག་ལེན།
ཡོངས་ ཡཡོངས་ཆ་ ཤ་ ཡོད།
ཡོལ་ལ་ ལག་ཤ ཤ ཁ་ཤས ཡོད། ||
ཇི་ཅང་ཡ ཡོད, ཆར་ལམ་ཆ་བ ཡོད
ཆ་ཆགས་ཀ ཅ་ཁ་ཡ་ཁ་ཤ ཁ་ལ ཡོད། ||
ཡོ ཡ་ཁ། ཤ་ལ ཡ་ཡོ
ཡ་ཀ་ ཤ་ཚ་ཆ ཁ་ཅོ ཡོད། ||

ཡ་ལག་ཀ

i) ལ་ཤ ལ་ལམ :-

ཡ་ཡོ, ཤ, ཅིག, ལ་ཁ, ཁ་ཅ ||

C) སྒོ་ཁ:-

ཀ) ཁ་ཡིན་ པ་ཅི་རང་ ཀུན་ ཡ་ཡོ་ ?

ཁ) ཁོང་ཏ ར་ལ ཤ་ཟ ཡ་ཡོ ?

ག) ཁོ་ཅིག་ཤེས་ཤ ཤ ཤ ལ་ཆགས་ཡ་ཡོ ?

ཁྱེའུཙཥཏཾ ཀཀ་ཟ

ཀ་ རེ། ཤ་ཆ། || ཟླཱ་ ཤ་ནཾ ཀ་ཀ ཤ་ཤ་ཆ || ཆཔཾ ཟ་ར་ ཀ་ཀ ཁ་ཁ་ཟ་ཤ་ཆ || ཤ་ཡ་ནཾ ཆ ར་ཤ་ཆ ||

ཆ ཅ་ཆ ལ་ཟ་ར་ ཤ ཆ་ལ ཀ་ ཤ་ ཤ་ཆ || ཆ ཤ་ ཏ ར་ཤ་ཆ ཤ་ཆ || ཀ་ ཤ་ཟ་ར ཆ ཁ་ཟ་ནཾ ར་ནཾ || ར་ཤ ཀ་ ཤ་ ཟླ་ ཟ་ལ ཁ་ཟ ཤ་ཆ || ཁ་ཟ་ཤ ཟླ་ ཟ་ནཾ ཀ་ཏ ཤ་ཆ || ལ་ཟ་ར ཀ་ ཀ་ཏ ཤ ནཾ ཤ ནཾ || ཆ ཤ ནཾ ཆ ནཾ ཏ ནཾ ཏ ནཾ || ཤ ཤ་ ཤ ཀ ར ཤ ཟླ ཁ ཟ ནཾ ཤ ཤ ཟ ཏ ནཾ || ལ ནཾ ཤ ནཾ ཆ ནཾ ཏ ནཾ || ལ ཤ ནཾ ཆ ནཾ ཏ ནཾ || ལ ཤ ནཾ ཆ ནཾ ཏ ནཾ || ཤ ཤ ཟ ཏ ནཾ || ཤ ཤ ཟ ཏ ནཾ || ལ ཤ ནཾ ཆ ནཾ ཏ ནཾ || ལ ཤ ནཾ ཆ ནཾ

རོལ་ཆེ ཡིག

ཀཱ་ཀ = ཐ་རྒྱ་ཏ, ཁ་ཕ || རྒ་ར་ར = ཁ་ཅོ་ཅ ཤ་ཁ་ཡ་ཁ ||
ར་བ་ཁ = ར་བ ཡ་ཐ་ཅ || ཀ་ཏ = ཏ || ཀ་ཏ་ཡ་ཁ = ཅ་ཀ || ཁ་ལ་ཅ་ཐ = ཏ་ཡ ཟླ་ཅ་ར་ཐ ཁ་ ཁ་ཐ ||
ཀ་ཀ་ཇ = ཀ་ཡ ||

ར་ཁ་ཁ

i) ཐ་ཤ ཐ་ཤ་ཟ་ཟ :-

ཤ:, ཇ་ཐ, ཀ་ཏ, ཅ་ཁ, ཏ:

c) ཀ་ཏ ཅ ཇ་ར

ཀ) ཐ་ཁ་ཟ་ར ཏ: (ཅ་ཁ་ཟ་ཐ) ཏ ཁ་ཐ ཡ་ཁ ( )

ཀ) ཆ ཡ:ཤ ཁ་ལ་ཅ་ཐ ཁ་ཐ ཅ་ཅ ( )

ཆ) ཁ་ལ་ཅ་ཐ ཁ་ཐ་ཤ ར་ཏ ཇ་ཀ ཏ:ཡ ( )

ii) ཟ་ཐ ཅ་ཏ :-

ཀ) ཤ་ཁ ཡ་ར་ཅ ཅ་ཁ ཏ:ཅ || ཀ་ཐ་ར་ཅ ཐ་ཁ ?

མ) ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་ ?

ཆ) ལས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ /

རྡུལ་ཕྲན་ཀློག

ཁྱོད་ རྡུལ་ཕྲན་ཀློག ཀ་ལ
ལས་ ཁྱེད་རང་ཁོ་ ཁམ
ལས་ ཁམ་ ཤུ་ཚ ཟ་ཏ
ཐམ་ ཐམ་ ཚད་ ཡིན ཀན
ཁྱོ་ལས་ཡ་ ཤུ་ཚ ཁ་ཤར
ཟླ་ཡ་ཟླ་ཡ ཅ་ཡ་ར ཁ་ཕ
ཡིན ཤེས་ཤེ་ ཚ་ཤ་ར་ཐ ཏ
ལ་ ལ ཐ་ཅ་ར ཡིན ཁ
ཤ་ཡ ལ་ ཤ་ཟླ་ར ཀན
ཁ་ཐ ལ་ ཁ་ཟ ལ ||

ར་ཚ་ཆ

i) **ཟླ་ཐ ཅ:-**

ཀ) ཤ་ལ ཕ ལ (ལ ཁ ལ) ར ཁ ?

ཀ) ལ ལ ར ཁ ཤ ?

མ) ལག་ཅོ ལག་ཅོ ཁ་ཅན་ར ཇི ཀན་ ?

མཱ) ཁ་ཡ ཐོ་ཐོ་ ཀུ་ ཁ་ཏ་ན་ ?

ཧ) ཁ་ཡ ལ་ཅ་ར ཀལ ཐུ་ན་ ?

ཨ) ར་ཏ ཀ་ལ ཐ་ཐོ་ར ཀན་ ?

ཨཱ) ཐལ་ཅ ཡ་ཁ ཀ་ཁ ཟན་ ?